

FAKTA OM

Sikkerhed ved håndtering af nykælvede køer

Landmanden havde hørt brølet fra stalden, og nu inviterede hun sin datter og en klassekammerat til kælvningsboks.

Den glemmer de ikke sådan lige. Da landmanden ville undersøge kalvens køn, angreb koen hende, så hun slog hovedet mod en vandkop og kortvarigt mistede bevidstheden. Hun vågnede med koens pande presset mod brystkassen. Så prøvede hun at stikke fingrene i koens øjne og sparke efter hende. Imens forsøgte hendes datter skiftevis at tilkalde hjælp og hjælpe sin mor. Endelig lykkedes det landmanden at rulle ud under nakkebommen. Indsmurt i blod og møg blev hun hentet af en ambulance. Et ødelagt ledbånd i skulderen og en stribe andre skader betød en langvarig sygemelding.

Kælvningen set med koens øjne

- *Få timer før:* Hun bliver rastløs og søger afsides, hvis det er muligt.
- *Umiddelbart efter:* Hun udstøder dybe lyde og begynder straks at slikke kalven (førstekalvskøer kan være aggressive og tøvende over for kalven). Instinkter kan få koen til at angribe dyr og mennesker, der opfattes som en fare.

Kælvningsbokse – bedst til en af gangen

Indret kælvningsbokse med fanggitter for at undgå skader ved pålægning af grime, ved behandling af koen og ved fjernelse af kalven.

Enkeltbokse er det sikreste: Her skal fødselshjælperen kun koncentrere sig om den kælvende ko. Samtidig bliver koen ikke stresset af sin rangorden i forhold til en anden ko i samme boks.

Avl efter temperament

Inden for kvægavl findes der et indeks for temperament. Sørg for at udvælge avlstyre med minimum 100 i dette indeks.

Spot aggressive køer

Vær opmærksom på de advarsler, som aggressive køer typisk udsender i det daglige. Hvis de er foruroligende, så udsæt koen ved først givne lejlighed, inden den forvolder skade på mennesker.

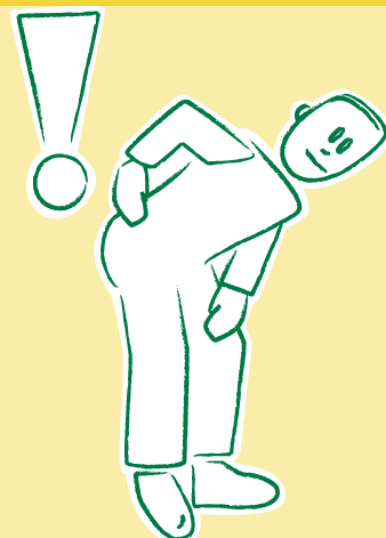
SOP

STANDARD OPERATION PROCEDURES

DANSK: FASTE ARBEJDSPROCEDURER I KVÆGSTALDE

Hjælpen findes nu på engelsk og dansk. De består af tegninger eller fotos ledsaget af meget korte tekster. Fotos er fra din egen bedrift, ligesom du selv tilpasser teksterne til dine forhold.

Læs om SOP [her](#) (kræver login til Landmand.dk).

Spørgsmål i forbindelse med APV'en

- Hvilke regler har din bedrift for avl og udsætning efter temperament?
- Hvilke procedurer for fjernelse af spædkalve har i diskuteret jer frem til?
- Hvordan kan kælvningsboksen indrettes optimalt for dyr og mennesker?
- Hvilke informationer har medarbejdere uden baggrund i kvægbrug fået om kvægs adfærd?
- Hvordan vil I praktisere positiv kontakt til dyrene fra fødsel til slagteri?

